

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbata.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhid., Sibiu, str. Măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, str. Măcelarilor Nr. 45.
Serisori nefrancate se refuză. Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de douăori 24 fl., — de trei ori 30 fl.
rândul cu litere garmand.

Nr. 8980 Bis. 1913.

Notificare oficială.

Pentru primire în secțiunea teologică a seminarului arhidiecezan cererile sunt a se trimite aici până inclusive 14/27 August 1913.

Ca documente se cere în original:

1. Carte de botez, în care oficiul parohial se însemnează, că petentele și de prezent aparține bisericii greco-orientale.

2. Testimoniu de maturitate din școalele medii.

3. Testimoniu dela medic despre integritatea trupească și sufletească a petentului.

4. Adevărîță dela oficiul parohial despre purtarea morală a respectivului petente dela absolvirea școalelor medii.

Cererile să se trimită aici prin respectivul oficiu protopresbiteral, care va opina în meritul cauzei.

Sibiu, din ședința consistoriului arhidiecezan ca senat episcopesc, ținută la 9 Iulie 1913.

Consistoriul arhidiecezan.

Se face în Viena

o politică a imperiului?

de Georg Fleșariu,
maior ces. și reg. în retragere.

II.

Dacă recunoașterea este primul pas spre îndreptare, atunci de ce nu ne recunoaștem și noi greșelile, în scopul de a îndrepta lucrurile, în loc de a le face din zi în zi tot mai rele, prin aceea, că ne ascundem capul în năsip, ne amăgim și ne înșelăm singuri, prin urmare ne păgubim singuri? De ce se fie și mai departe prostiță și sedusă opiniunea publică cu informațiuni de tot greșite, cari vorbesc numai despre o „ieșire pe plan” a României, și „numai pentru Silistra”, — fără însă a ne părași, — pecând doară pasul României poate se fie fatal pentru monarhia noastră, în multe privințe, precum și motivele din cari a urmat constituie grave acuzări în contra noastră?

E o datorință patriotică deci a descoperi și aici cu sinceritate și fără frică, dar și fără cruțare, greșeliile, a da de gol fără milă părțile slabe ale politicii noastre (care ne-a adus această înfrângere grea diplomatică) în scopul tot atât de patriotic, de a câștiga pe cei din România, prin o procedură cu totul nouă, divergentă de cea de până acum, iarăși pe partea noastră.

Strămtorată de greșelile politice noastre externe, înstreținată de o politică de maghiarizare forțată, făcută fără cap de 45 de ani încoace și de asuprirea celor 3 milioane și jumătate de Români din Ungaria, împinsă apoi de fierberea ajunsă la isbucnire a poporului român și în fine atrasă de neîntreruptele oferte și încercări de ademenire, cum și de amenințări, trimise din partea Rusiei, sprijinită de Franța, — Ro-

mânia s'a desfăcut de noi în cea mai mare liniște, fără sgomot și alai.

Iată în puține dar în clare și instructive cuvinte adevăratele motive ale pierderii României. Politicianoastră de împăciuire s'a îngrijit totdeauna, cu ajutorul organelor sale, ca opiniunea publică din monarhie să nu afle de ani de zile nimica despre asuprirea Românilor din Ungaria și nici ceva despre adevărata stare a atitudinii neînțelese și neraționale a diplomației eiinoastre în conflictul româno-bulgar.

Esopseul ministrului român de externe din camera română și debateră lungă asupra lui a lăsat mute oficiile noastre de externe și organele lor. Sigur că din motivul, că se spunea acolo apriat, că România a fost abandonată cu totul din partea diplomației noastre. Lucrul acesta îl confirmă și o telegramă a ministrului român Filipescu, trimisă ziarului „Zeit” dela Viena, în care telegramă se spune apriat, că înstrăinarea României de către Austro-Ungaria a urmat din motivul, că aceasta a abandonat-o cu totul, și astfel a dat faliment politica României, care de 30 de ani a ținut cu tărie la Austro-Ungaria.

Despre iritația cea mare din presa română și din țara întreagă, isvorâtă încă de prin Martie în contra monarhiei noastre, tocmai pe urma acestei atitudini a diplomației noastre, cei din oficiul de externe al nostru nu au auzit nimica. Ba mirați trebuia să cetim tocmai contrariul, de exemplu prin 21—23 Iunie a. c. știrea, „că a succed carăși diplomației noastre a stabili o perfectă înțelegere între Austria-România-Bulgaria”, pecând tocmai pe atunci se țină în București marele meeting de protestare al „Ligei culturale” române, îndreptat în contra Austro-Ungariei.

În fața acestui meeting, care era tocmai contrariul dela „perfecta înțelegere” și era o admoniere a României neoficioase la adresa României oficioase, — ai noștri asemenea au ramas muți. Indemnă însă de informații contrare și foarte corecte, scoase din presa din străinătate, față de cea perfectă înțelegere eu am constatat într'un articol (publicat și în ziarul acesta, numărul 65) că pierderea României e inevitabilă și iminentă. Făceam constatarea aceasta la 22 Iunie, iar dovada pentru siguranța cu care am prevăzut acest lucru mi-a oferit-o ziarul „Zeit”, care la 26 Iunie într'un prețios articol de fond vorbea ca despre un fapt întâmplat despre pierderea credincioasei noastre aliate. Ba și „Danzers-Armee-Zeitung” a confirmat în 26 Iunie perfectă e-sactitate a expunerilor mele, făcând constatarea, că din presa din provincie trebuie să afle omul adevărurile, pe cari presa vieneză le retace. În sfârșit apoi la 28 Iunie, când știa toată lumea cum stăm, au venit și ziarele de pe Ballplatz și au recunoscut, că da, așa e. Dar au înfrumșetă lucrul spunând, că e vorba numai de o ieșire pe plan a Româ-

niei și „numai pentru Silistra”. Însă lucru ciudat, în aceeași zi s'a dat și o depeșă neprecută dela centrala din Viena, că anume, în cercurile diplomatice de săptămâni se știa ce are se face România! Adece de săptămâni să știa, și numai cu șase zile mai înainte se prostea opiniunea publică cu povestea despre perfectă înțelegere între monarhia noastră, România și Bulgaria! Se poate ceva mai frumos și mai măreț? Eu zic însă, că sistemul acesta de mușamalizare ne-a dus pe noi dela înfrângere la înfrângere!..

Din Balcani. Nici Grecia, nici Sârbia nu s'a învoit, ca înainte de a se începe pertractările de pace între beligeranți să se lege un armistițiu, amăsurat propunerii făcute din partea României, ci au cerut ambele stabilirea preliminarilor de pace, fără armistițiu, iar până la legarea păcii ostilitățile să se continue. Se teme adece Grecia și Sârbia, că Bulgarii nu se vor ținea nici de astădată de cuvânt. În urma acestui fapt reprezentanții tuturor statelor interesate au plecat la București, unde astăzi ori mănă se încep pertractările pe pace. Piedeca cea mare în calea păcii o formează de altcum acum Turcii, cari au intrat pe teritoriu bulgăresc, aprind satele și masacrează populațiunea, care se refugiază în Sofia, capitala Bulgariei, îndesată acum de oameni năcăjiți și fără căpătăiu. Puterile mari europene au dat mandat Rusiei, să intre cu armata ei în Turcia, pentru a aduce la reson pe Turci și a-i face să iase de nou din Europa. Probabil că Rusia va invita și România să-i ajute.

Acțiunea României.

— Impresia în străinătate. —

Viena, 21 Iulie n. 1913.

Toate atențiunile sunt îndreptate spre România și nicidec altădată neamul românesc n'a fost ca acum însuș centrul evenimentelor de însemnătate generală. Interesul este mai mult decât al curiozității de toate zilele. Chiar cancelariile statelor europene sunt mai mult preocupate de acțiunea regatului român; anumite reprezentanțe diplomatice ar da mult pentru a putea ghici cu siguranță ce oare ce intenționează regele Carol și guvernul său. Splendid s'a învederat acum, că pentru situația actuală și cea viitoare în Europa România este limba cumpănei.

Natural, în același raport, presa însă, pentru moment n'are problemă care să o intereseze mai mult decât atitudinea României. Pășirea în acțiune a statului român, mobilizarea cu toate detaliile ei, entuziasmul ce a provocat în întreaga țară, operațiile armatei, însă, această armată căreia i-a premers cel mai glorios renume, toate acestea împreună cu discutarea rostului inițiativei românești formează materia principală a presei de pretutindeni în aceste zile. Toate ziarele mari și-au trimis redactori speciali la București.

Deosebit de frumos apreciază presa cu totul străină de noi toate fazele acțiunii românești, sub raport diplomatic-politic, iuridic și militar.

La ziarele din Germania e tradiție pentru toate deopotrivă de a observa serios o atitudine bine stabilită pentru orice problemă. Pasul

României a fost corect apreciat, fără mari hasardări în judecată, fără exagerări în combinații, fără porniri de a împărți premii ori de a dicta pedeapsă, dacă ceva nu se întâmpla chiar așa cum se așteptase din partea unui cutare.

Ziarul „Kölnische Zeitung” a ținut a constata în o notă (care cu atât e mai prețioasă, fiind inspirată de biroul afacerilor externe din Berlin), că procedura României nu numai e ireproșabilă, ci poate servi ca model în ceea ce privește observarea strictă a regulilor și usanțelor de drept internațional.

Armata română a fost apreciată, în ajunul operațiilor din Balcani, de ofițeri de seamă în articole elogioase ce i s'au consacrat. În ziarul „Börsenkourier” scrie un ofițer din statul major al Germaniei următoarele:

„Cu România într'un factor nou în evenimentele actuale. Strategia Bulgarilor, Sârbilor, Grecilor ni e deja în deajuns cunoscută, ea nu oferă învățături însemnate pentru raporturile din Europa centrală. Din contră, cu deosebit interes va avea să fie urmărită tactica armatei române, mai ales de noi, din cauză că armata română are multă asemănare cu organizația armatei noastre. Mulți ofițeri români au făcut stagiul în armata germană. Toți cei ce am avut în compania, escadronul, ori bateria noastră un ofițer român, toți am avut, în serviciu și afară de serviciu, deplină satisfacție și deosebită bucurie de tânărul camarad român. — Românii sunt călăreți buni și dispun de o cavalerie numeroasă și cu totul altcum instruită și echipată decât cea bulgară. Pe întinderile Bulgariei diviziile de cavalerie ale prințului Ferdinand vor putea arăta „urbi et orbi” valoarea lor extraordinară.”

De atunci ele au avut deja prilej a o arăta, cu rară glorie, mai ales însă la Ferdinandovo, capturând o brigadă întreagă.

Italianii primesc în „Corriere della Sera” cele mai variate și cele mai duiose scrisse detalii despre acțiunea fraților lor latini din Orientul Europei sub titlul: „România în arme”, „un spectacol de entusiasm național”. Trimisul special al acestui mai de seamă ziar italian descrie astfel impresia grandioasă ce i-a făcut mobilizarea în România:

„Admirabil spectacol de patriotism, de conștiință a datoriei către țară și de tărie sufletească prezintă astăzi România mobilizată! Țara aceasta, de obicei atât de liniștită cât ai crede-o apatică, nepăsătoare, fatalistă, la gestul energic al guvernului său care a decretat mobilizarea, s'a avântat la arme ca un singur om.

Capitala însă, și întreagă țara, palpită în același freamăt de entusiasm patriotic. De pe șesurile vaste ale Moldovei, din văile păduroase ale Carpaților, falange de bărbați erump și cer cu insistență să fie trimiși în război, lăsând uitate câmpiile cu holde bogate, cari promit în acest an o recoltă bogată cum arareori.

Mii de voluntari aleargă din toate părțile. Macedoromânii, peste 4500, s'au constituit într'un batalion de vânători. Asemenea și Românii din Transilvania și din Ungaria au organizat comitete pentru a trimite voluntari în România.

Toate clasele sociale se întrec în zelul patriotic. Generositatea publică grijește în abundență de toate necesitățile momentului, cu minunat plan s'a adunat mai mult decât s'ar fi putut aștepta vreodată. Cei bogați și cei săraci, toată lumea, oferă tot ce are; chiar și căruțe se dau, automobile, dobitoace și de-ale mâncării.

Scurt, ceea ce se efectuează azi în România, nu mai e mobilizare, ci o unanimă răscoală legală a națiunii întregi.

E un adevărat instinct național, care României întregi îi dă să înțeleagă necesitatea și importanța momentului. Se crede, că dacă i s'ar lăsa frâu liber Bulgariei, aceasta în lăcomia sa ar deveni tot mai îndrăzneată și ar amenința atât existența Albaniei cât și siguranța României.

Poporul român a înțeles că e pericol să fie schimbat în detrimentul său echilibrul, care singur poate garanta libertatea și independența tuturor statelor balcanice. Cât timp s'a tractat de un simplu conflict de frontieră, România a stat liniștită; acum, că e vorba de siguranța sa în viitor față de lăcomia unui vecin îndrăzneț și nesățios, mobilizarea armatei și trecerea peste Dunăre se impune ca o fatalitate inevitabilă și în același timp bine primită.

Și în zilele ce au urmat, acest ziar a publicat cele mai excelente informații depeșate din București, bogate în multe detalii bine observate și cu simpatie scrise.

Informațiile ce publică zilnic englezul Dr. Dillon în „Daily Telegraph” din Londra sunt ca scrise deadreptul pentru istorie. „Times” e exact și cumpătat ca totdeauna; corespondentul său din Viena, dnul Steed — păcat că tocmai acum a fost chemat la Londra — cunoaște, înțelege și iubește Țara, asemenea Doamna Rose dela „Morning Post”, care păstrează cele mai frumoase amintiri din călătoria ce a făcut-o în România ospitală.

Iubirea adevărului trebuie să se înțeleagă la toți cei ce servesc presa. Dacă ei au și inimă pentru problema ce tratează, opera ce se desfășoară este de dublă valoare. C. Nedelcu.

Crearea lumii.

De Dr. I. Broșu.
(Urmare).

În secolul al 18-lea, Rousseau, prin lozincă sa: întoarcere dela cultură îndărăt la sinul naturii, a intonat încă odată această dorință de întoarcere, răpind pe mulți cu el... A fost însă oare acel timp străvechi o adevărată epocă de bucurii naive? A fost oare acea încredere și teamă de Dumnezeu sau de Zei religia primitivă, acei zei a căror activitate oamenii o simteau în belșugul naturii? Cine ar putea să afirme fără remușcări lucrul acesta cu toată siguranța? În jumătatea a doua a secolului al 19-lea, prin generalizarea teoriei lui Darwin despre lupta pentru existență, dimpotrivă, s'a acceptat faptul că oamenii cei dintâi și-au petrecut viața înarmați cu buzdugane, ascunși prin peșteri, într-o luptă grozavă în contra animalelor sălbatice și-a monștrilor timpurilor preistorice. Abia mai târziu, după mii de ani, prin lege și drept, s'au așezat bazele unei vieți în comun. Cine cutează deci, a vorbi în chestiile acestea cu toată siguranța? Cine poate? Noi trebuie să fim cu atât mai circumspecți și mai precauți, cu cât alții, cu rizicul pierderii adevărului și de dragul fantaziei și-al ipotezei, împodobesc viața oamenilor din trecutul nebuloz în cele mai frumoase culori posibile...

Și la istorisirea de față, cu toată coloratura ei admirabilă, nu trebuie să uităm un lucru, și anume tocmai cel principal. Chiar și dacă povestitorul și-a imaginat activitatea divină într-o formă naivă, ca o creare și-o formare cu mâinile proprii, totuși

lucrul de căpetenie este, că omul își datorește existența sa creării limpezii și conștiinței a lui Dumnezeu! Mai clar, ese în evidență ideea aceasta fundamentală a religiei israelitane, în prima istorisire despre creare.

Această istorisire despre crearea lumii, mai nouă, cu care se și începe de obicei Testamentul vechi, pare a fi însemnată în scris într-o epocă mai înaintată în cultură și mai târzie! Omul a devenit mai treaz, mai conștient și mai înțelegător, iar ochii lui văd mai departe, peste hotarele țării sale. Povestitorul cere să înțeleagă însuși nașterea cerului și a pământului, a soarelui, a lunii și a stelelor. Deja faptul, că Dumnezeu a creat pe om cu mâinile proprii și că se plimbă prin grădina câtră seară, iese acolo mai puțin în evidență, sau aproape de loc. El e conceput mai sublim, mai spiritual; porunca lui răsună: să fie și iată toate se produc din nimica. Se înțelege, că splendorile culori ale fantasiei orientale, cu cari se povestesc luptele de proporții gigantice ale zeilor la Babiloneni și la Greci, lipsesc. Tot astfel lipsește și poezia istorisirii din Paradis. În schimb însă avem alt câștig: o privire plină de înțeles și de înțelepciune în misterele naturii! Este aceeași năzuință către o explicare teoretică a naturii, pe care am cunoscut-o și în filosofia naturală a filosofului Thales și a urmașilor săi. (Wellhausen: o. c. pag. 312).

Omul cere să se deslege taina creării universului, adică cum a lucrat Dumnezeu la facerea lumii, din Chaos. „La început creă Dumnezeu cerul și pământul. Și fără formă și deșert era pământul; și întunec era peste fața adâncului și spiritul lui Dumnezeu se purta pe deasupra apei. Și Dumnezeu zise: să fie lumină; și fu lumină”.

Și aici aflăm, ca și în miturile egiptice, babilonice, grecești și feniciene, la început Chaosul, care este conceput ca o apă mare. De unde își are însă Chaosul originea? La această întrebare istorisirea nu dă absolut nici un răspuns, deoarece forța de abstracție a autorului nu mai ajunge așa departe! Chaosul este considerat și aici, ca și la alte popoare, de lucrul ce-a existat dela început. Este foarte dificil a susține, că ar fi vorba despre „o creare din nimic” (Această expresie se află mai întâi la 2, Maccab. 7, 28, adică într-o carte, ce s'a scris cu puțin înainte de nașterea Mantuitorului). S'ar putea eventual afirma, că Dumnezeu crează lumea din „materia amorfa universală”. Cuvântul „peste ape” tradus după ebreescul Tehom este unul și același ca Tiamat în Babilonia. Lucrul acesta cât și alte caracteristici comune la ambele popoare, ar fi în stare a dovedi, că Israelitii au imprumutat unele fapte din narațiunea lor despre crearea lumii, din religia mai veche a Babilonienilor! Dar asta nu înseamnă nimic, deoarece totodată cu imprumutarea, s'a întâmplat și schimbarea deplină a elementelor imprumutate, în spiritul și sensul religiei superioare a profetilor și legistilor poporului israelitean. Chiar și acea purtare sau „brillen”, cum se traduce în limba germană a spiritului lui Dumnezeu peste ape, își are paralelele sale la celelalte popoare, și mai cu seamă la Fenicieni. Acest Dumnezeu, ce se poartă peste ape și Dumnezeu personal care crează, prin puterea cuvântului său însă, sunt două noțiuni diferite, ce nu se prea potrivește ușor una cu cealaltă. Un om mai nou de știință, ce s'a ocupat profund cu Biblia, adică Gunkel, presupune cu multă probabilitate, că în mitul primordial ce-a servit narațiunii actuale ca temelie, ar fi stat următoarele lucruri: prin purtarea spiritului divin peste ape, sau prin acel „brillen=clocire”, s'ar fi desvoltat germenii diferitelor ființe și zeități, și s'ar fi separat din apa dela început. Această ieșire însă a feluritelor zei din procesul de creare al universului, n'a putut sta alături cu duhul mult mai purificat al religiei profetilor, și din cauza aceasta mitul acela străvechi ar fi fost total schimbat! Aici și trebuie căutat progresul religiei și a evlaviei poporului israelitean. Din ea se înalță limpede ca un far credința profetică în puterea lui Dumnezeu ce s'apănește universal, dispărând aproape de desăvârșire credința în lupta Dumnezeirii împotriva elementelor vrășmașe și împotriva mării primordiale ce se ridică sălbatec în contra ordinii din univers. Din aceste concepții de caracter mitologic ni s'au mai păstrat abia câteva urme în unele părți poetice ale psalmilor, a cântărilor lui Iov, și-a profetilor. (Asupra locurilor acestora a atras atențiunea mai întâi Gunkel, în opera sa intitulată: „Schöpfung und Chaos”. 1895). Așa de pildă, în psalmul 104 v. 6-7 se zice: „apele peste munți stătut-au; fugit-au de mustrarea ta, la vocea tunetului tău luat-au iute fuga”. Și mai limpede este prezentată în alte locuri această îmblânzire a puterii mării, sub forma împărțirii unui monstru de mare, după cum se întâmplă și în mitul babilonean. Astfel profetul Isaia cap. 51 v. 9-10, spune următoarele: „școală-te, școală-te, îmbracă-te cu putere, tu brațul lui Iehova! Școală-te ca în zilele din vechime, ca în generațiunile trecute; Au nu ești tu cel ce

ai tăiat monstru (Raabul)? Care ai rănit crocodilul, (bălaurul)?”

În prima narațiune a creării lumii domnește un spirit mai potolit, mai prosaic, mai plin de reflecție, și dacă-mi este permis a afirma, așa zice, mai științific. Aici nu mai este vorba de o creare a lui Dumnezeu cu mâna proprie, de luptele și de biruințele sale, ci Dumnezeu tronează sus și sublim peste univers. „El zice, și se face! El poruncește, și se produce”, (psalm 33 v. 9). Cuvântul este expresia unei voinți creatoare pure și spirituale. Cunoștința stăpânirii curat spirituale peste univers a lui Dumnezeu este adusă într-o deplină unitate armonică cu noțiunile ce le avea pe vremea aceea omenirea, în materia științelor naturale și-a înțelegerii misterii universale!

(Va urma).

Dela școala comercială din Brașov.

Aviz pentru anul viitor.

Anul școlar 1913/14 se va începe la 1 a Septembrie v. 1913. Inscriserile se fac de Direcțiune în zilele de 2, 3 și 4 Septembrie v. 1913.

Pentru a se împiedeca o aglomerare prea mare de elevi în clasa I-a comercială și a se putea face o selecțiune mai bună a lor, conferența a adus următoarea hotărâre:

1. Prenotațiile pentru înscriere în clasa I. comercială să se facă în fie-care an prin adresă în scris până în 15 August st. v. la Direcțiune.

2. Lista celor prenotați să se pertraceteze în conferența de începere a anului școlar, în care se va decide eventuala primire sau respingere.

3. Sub nici o împrejurare să nu se primească în clasa I. comercială un număr mai mare de elevi, decât cel admis de regulament, adică 45 de elevi.

4. Cei nefinșuați până la termenul fixat în punctul prim, precum și cei ce nu vor prezenta la însușirea atestărilor convenite, pot fi primiți la școală numai în cazuri de tot excepționale.

În clasa I. pot fi primiți numai acei elevi, cari au absolvat cu succes și pot produce atestat de trecere din clasa IV gimnazială, reală sau civilă, dela o școală publică. La înscrierea tuturor se cere atestat școlar și atestat de botez.

Examenele supletorii și de emendare se vor ține în 2, 3 și 4 Septembrie v. 1913. Cei ce vor întârzia atât dela acest examen cât și dela înscriere, pot fi admiși numai dacă vor dovedi cu certificate demne de credință cauza întârzierii.

Examenele de privațiști se vor ține în 7 Septembrie v. 1913. Aceștia au însă a se însuși în persoană la direcțiune cel mult până în 2 Septembrie v. 1913.

Examenele de corigență de maturitate se vor ține în zilele de 9 și 10 Septembrie v. 1913 la 7 ore dim. Examenul oral de maturitate de emendare se va ține în 13 Septembrie v. 1913 la 8 ore dimineața.

A) Didactru și taxe școlare.

§ 1. Fiecare elev primit la școala comercială superioară gr. or. română plătește la prima înscriere o taxă de înscriere de 8 coroane.

§ 2. Didactrul anual pentru fiecare clasă e de câte 60 cor. de elev.

§ 3. Fiecare elev plătește pentru fondul de pensune al profesorilor anual câte 10 coroane.

§ 4. Pentru amortizarea edificiului școlar se plătesc anual câte 20 cor. taxă edilă din partea fiecărui elev.

§ 5. Elevii de confesiuni streine decât cea greco-orientală, și greco-catolică română, precum și cei din țări streine, plătesc taxele înșirate mai sus duple.

§ 6. La înscriere fiecare elev e dator a mai plăti următoarele taxe și competențe în suma întreagă:

- 3 cor. pentru certificat școlar.
- 1 cor. pentru biblioteca profesorală și școlară.
- 1 cor. pentru anuarul școlii.
- 2 coroane pentru societatea de lectură.
- 6 cor. taxă de excursiuni și alte cheltuieli școlare.
- 4 cor. pentru mijloace de învățământ și mobilier.
- 50 bani pentru locul de patinat.

Dela plățirea acestor taxe nu poate fi scutit nici un elev sub nici un titlu.

§ 7. Toate taxele se plătesc direct la Eforia școlară și Direcțiunea are dreptul de a primi și înscrie în școală numai pe acei elevi, cari aduc bilet de îndreptățire la înscriere dela Eforia școlară.

§ 8. Scutirea de taxele înșirate în paragraful precedent o face Eforia școlară.

B) Taxele de examene.

§ 11. La examenele de primire și examenele de clasă sunt libere ce taxă.

§ 12. La examenele de clasă private din câte un singur obiect, se plătește o taxă, de 6 cor. de fiecare obiect, care revine profesorului examinator din obiectul respectiv, plus taxa de 14 cor. 30 pentru director și certificat școlar.

§ 13. Privatiștii plătesc pentru fiecare examen de clasă toate taxele înșirate în aceste paragrafe, plus taxa de examen 80 cor. și taxa de certificat de 2 cor. 30 fl.

§ 14. La examenele de diferență nu se plătește didactru, ci o taxă de examen de 1 cor. 20 fl. și 2 cor. 30 pentru testimoniu de clasă.

§ 15. Absolvenții școlii au a plăti deodată cu înaintarea cererii pentru examenele de maturitate o taxă de examen de 20 cor., taxă de testimoniu de maturitate 6 cor. și taxă pentru caiete de maturitate 4 coroane.

La examenele din câte unul sau două obiecte precum și la repetirea examenului întreg se plătește taxa de 2 coroane și caietele.

§ 16. Nimeni nu poate fi scutit de achitarea taxelor înșirate în §§ 12, 13, 14, ci ele trebuie achitate complet deodată cu înaintarea cererii concesiunii de examen. La caz de respingere a cererii, taxele plătite se restituie petentului. Dacă însă petentul nu se supune la examen la termenul fixat din orice cauză, pierde taxele plătite.

§ 18. Elevii de confesiuni streine decât cea greco-orientală și greco-catolică română, precum și cei din țări streine plătesc taxele de examene duple.

C) Taxele de certificate școlare.

§ 19. Libere de taxă sunt numai conditiile semestrale și certificatele școlarelor ordinari din cl. I. și II com. dela finea anului.

§ 20. Oricare alte certificate sunt supuse la taxe și anume:

a) Certificatul anual sau semestral de pe unul din cei 3 ani ultimi costă 2 cor. plus timbru 30 bani.

b) Certificat de frecventare de moralitate etc. costă 1 coroană plus timbru 30 bani.

c) Extras de pe certificatul de maturitate costă 3 coroane plus timbru 1 coroană.

d) Certificate speciale de altă natură 5 cor. plus timbru 1 cor.

§ 21. Dacă certificatul cerut e mai vechiu ca de pe cei trei ani din urmă, taxa se plătește îndoit.

§ 22. Toți ceilalți elevi, cari doresc să fie scutiți de didactru, vor înainta până cel mai târziu în 30 Septembrie v. pentru semestrul I. și până cel mai târziu 28 Februarie v. pentru semestrul II direct la Eforia școlară, petițiuni speciale înzestrate cu atestat de paupertate, respective în caz de avere cu extras dela cartea funduară și cu testimoniu sau conduita școlară. Petițiunile înaintate după aceste termene nu se vor lua în considerare. Acei școlari cari n'au din studii cel puțin nota „bine” și moralitatea „bună”, nu vor fi scutiți de didactru.

§ 23. Scutiri se pot face absolut numai dela plățirea didactrului școlar. Celelalte taxe sunt obligați să le plătească toți școlarii fără deosebire și dela plățirea acestora nu poate fi nimenea dispensat sub nici o împrejurare.

§ 24. Didactrul și taxele școlare arătate se achită la cassa Eforiei școlare în chipul următor:

1. Până la 5 Septembrie v. toate taxele laterale, fără plățirea cel puțin a acestor taxe nici un elev nu va fi înscris.

2. Jumătate din suma didactrului se va plăti până cel mai târziu la 31 Decembrie v.

3. A doua jumătate a didactrului se va plăti până cel mai târziu la 31 Martie v.

Acei școlari, cari nu vor achita didactrul până la termenele arătate, vor fi îndepărtați din institut și despre această îndepărtare va fi înștiințat părintele, tutorul sau îngrijitorul respectivului elev. Restanțe sau amânări de plată nu se admit.

Fiecare elev e dator a avea la începutul anului școlar toate cărțile necesare, nouă și în bună stare, deoarece legile școlare opresc traficul de cărți și revizite și folosirea de cărți vechi și necorespunzătoare. Cărțile vor purta viza institutului alătură cu numele elevului.

Chipul și uniforma proprie a școlii comerciale, fiecare elev e dator a și-le procura deja la intrarea în școală, fiind obligatoriu pentru toți elevii. Pentru orice informații mai detaliate părinții și tutorii școlarii să se adreseze la Direcțiune.

Direcțiunea școlii comerciale
sup. gr. or. române, Brașov.

Condițiuni de primire

la școala civilă de fete a Asociațiunii și în internatul aceleia.

În clasa I a școlii civile de fete se primesc eleve:

a) care arată prin extras din matricula botezaților ori dela forul civil, că au împlinit cel puțin vârsta de 9 ani și

b) dovedesc prin atestat școlar, că au absolvat cu succes IV clase elementare (poporale sau primare) ori apoi dovedesc pe baza unui examen de primire, că sunt bine orientate în materialul de învățământ prescris pentru clasa IV-a elementară.

În celelalte clase ale școlii civile de fete se primesc eleve, care dovedesc prin atestat școlar, că au absolvat cu succes vre-o clasă premergătoare la școale de categoria școlii civile.

Fără asemenea atestat, sau pe lângă atestat de clasa a V și VI dela școala elementară poporală se pot primi eleve în oricare clasă a școlii civile, ce corespunde vârstei elevei numai pe baza unui examen de primire, deus cu succes înaintea corpului profesoral al școlii în sensul ordinațiunii ministerului regesc-ungar de culte și instrucție publică, dato 11 August 1887, Nr. 29,000. Examenul de primire e scutit de taxă.

Elevele, care se înmatriculează întâia dată la școala noastră, au să aducă atestat școlar, extras din matricula botezaților ori dela forul civil și certificat de revacinare.

În cursul complementar (supletor), împreună cu școala civilă de fete a Asociațiunii în sensul §-lui 6 din statutul de organizare al școlii, se primesc eleve care au absolvat patru clase civile (secundare). Se pot primi și eleve care au absolvat cu note bune numai două clase civile, dacă au trecut de 15 ani și sunt împiedecate a absolva cele patru clase civile.

Inscrierile pentru anul școlar 1913/14 se fac din 1—6 Septembrie 1913 stil nou.

Examenul de corigență se țin în 2 Septembrie 1913 st. n. la 8 ore a. m. cu elevele care s-au anunțat la direcțiune.

În 3 Septembrie 1913 st. n. la 8 ore a. m. se țin examenul de primire, iar în 4 Septembrie se vor începe prelegerile regulate.

Didactul e 5 cor. pe lună pentru toate elevele. La cea dintâi înscriere fiecare elevă mai plătește odată pentru totdeauna, o taxă de înscriere de 4 cor. Aceiași didactul e și pentru elevele din cursul complementar.

Elevele, care voesc să fie primite în internat, fie eleve ale școlii civile, sau ale școlii elementare din loc, au să fie anunțate de timpuriu la direcțiunea școlii, înainte de începerea anului școlar, pentru ca să se poată face dispozițiile necesare.

Taxa internatului e 550 cor. pe an, iar didactul 50 cor. (împreună 600 cor.) și se plătește înainte, în patru sau în două rate. Spesele pentru cărțile de învățământ, pentru materialul de scris, desene și lucru de mână, le poartă părinții, deosebit pentru cheltuielile pentru îmbrăcăminte și încălțăminte, pentru instrucțiune la pian (violină) și în limba franceză.

Taxe pentru instrucțiune în pian sunt: pentru 2 ore pe săptămână 16 cor.¹ pe lună de elevă; pentru o oră (sau două 1/2 de oră) pe săptămână 8 cor. pe lună de elevă, și se socotesc dela 1 Septembrie P. T. părinți sau tutori ai elevelor, sunt rugați a se prezenta la timp pentru înscriere. Iar notele pentru pian (exerciții, etude, sonatine, piese, etc.), după care a urmat instrucțiunea în anul din urmă, să le aducă cu sine.

Instrucțiunea din limba franceză: 3 cor. pe lună de elevă.

Toate taxele se plătesc direcțiunii școlare.

Edificiul internatului este situat în mijlocul unei grădini frumoase lângă parcul orașului și e provăzut cu apeduct, baie proprie și lumină electrică, încât oferă cele mai bune condiții igienice.

Elevele din internat au în fiecare zi ore de conversație în limba franceză, maghiară și germană după trebuință. Pe lângă aceea ele se prepară și învață lecțiile sub conducerea directoarei, a profesoarelor și a guvernantelor.

Elevele, care voesc să fie primite în internat, au să aducă cu sine: o saltea, un covor de dinți, 2 perini, 4 fețe de perini, o plap-mă sau fol de coperit, 4 ciorășiuri (lințoli, lepedeie), 6 ștergare, 5 serviete apoi perie de dinți, săpun și 2 piepteni, care rămân proprietatea elevei. Afară de acestea rufe sau albiturile 1/2 duzină din fiecare, o haină de vară și una de iarnă, două fuste de lustre (jupon) și două de flanel, ciorapi, batiste (marami) câte 1 duzină, o umbrelă

(cort) și încălțăminte trebuincioasă. În cursul anului vor primi în internat o haină uniformă. Strâns de uniformă se țin: o haină, 2 surte în forma unei haine, o pălărie de vară și una de iarnă, care au să se facă aici și care vor costa peste tot 40—60 coroane.

Dela direcțiunea școlii se pot primi prin post: „Statutul de organizare“, „Regulamentul intern“, „Regulamentul pentru cursul complementar“ și „Planul de învățământ al școlii“, a 20 bani exemplarul, iar Monografia școlii pe 25 de ani dela înființare, a 3 cor.

Nagyszeben (Sibiu), în Iunie 1913.

Direcțiunea școlii.

NOUTAȚI.

Distincție. Domnul Dr. Petru Ionescu secretar ministerial în ministerul de culte și instrucțiune publică, a fost distins din partea Majestății Sale, Monarhului nostru, cu titlul și caracterul de *consilier de secție* în același ministeriu.

Exploziune. Din Viena se scrie, că în fabrica de munițiuni dela Wöllersdorf s'a întâmplat o explozie, care a rănit mai mulți lucrători și lucrătoare. Trei femei au fost omorâte, 17 persoane greu rănite. Aceasta este a cincea explozie în anul curent la fabrica dela Wöllersdorf.

Cruțare. Direcția căilor ferate ungare, cum am anunțat, a hotărât să întreprindă gazul subpământean ardelean pentru luminarea vagoanelor. Încercările făcute au reușit excelent. Gazul se închide în sticlă și costă o jumătate de fler de metru cubic. Un metru cubic e de ajuns ca să lumineze un vagon timp de 12 ore. Cruțarea, în asemenea cu luminarea costisitoare actuală, este extraordinar de mare.

Emigrare. Doamna Curie, care împreună cu bărbatul său a realizat descoperirea epocală a radiului, se pregătește să părăsească Parisul și să se stabilească în Varșovia, în orașul său natal. Va sosi acolo în luna lui Noemvrie și va instala un mare laboratoriu de radiu.

Rescumpărare. Domnul medic Dr. Ilie Beu, rescumpărând felițiile de ziua onomastică, — dăruiește fondului pentru ajutoarea copiilor săraci din Sibiu-Cetate suma de 20 coroane.

Balene. În Fiume au constatat pescarii, că în apele mării adriatice se află o balenă, cam de șase metri de lungă. Au luat-o la goană și au prins-o în Circvenița, de unde au adus-o la Fiume. Se afirmă din partea pescarilor, că mai este una, pe la Abazia. O pândesc și pe aceasta, pentru a o prinde.

Femea — inginer. La școala superioară de tehnică din Darmstadt s'a prezentat o damă la examenul de inginer, și anume la secția de arhitectură. Dama, care a trecut examenul cu deplin succes, este o domnișoară Bucici, fiica unui fost ministru de justiție sârbesc.

Mașina de sburăt nu poate fi secestrată. Judecătoria cercuială din Oradea-mare a adus o interesantă hotărâre cu privire la secestrarea unui aparat de sburăt. Doi negustori au părât pe aviatorul Anton Lányi pentru o datorie de 1500 coroane și i-au secestrat aeroplanul. Advocatul acuzatului a susținut, că mașina de sburăt este un mijloc de subsistență și tot odată un aparat științific. Judecătorul a primit părerea aceasta și a ridicat secestrul, stabilind în motivarea sa, că aviatia în starea actuală a științei este una dintre ocupațiile științifice.

Din Ciceu-Poeni ni se scriu următoarele: „În 10 și 17 l. c. am avut în părțile noastre deluroase două potopuri de ape, cari au dus cu sine, cu deosebire în părțile mai joase ale hotarelor, tot ce au găsit în cale. Totuși mai nădăjduim, că dacă se va îndrepta vremea, barem de pe dealuri, din spicoasele rămase, ne vom mai potoli foamea, care în părțile noastre băntuie de trei ani. Dar vai nouă: În 19 l. c., Sâmbătă, pe la orele două după amiază, o ruptură de nori împreună cu grindină de mărimea nucilor o pustiit hotarele comunei noastre Ciceu-Poeni și Dobricel, mestecând cu pământul întreaga recolta împreună cu ierburile necosite, iar pe cele cosite le-au dus apele. Grindina a stat albă ca zăpada două zile, iar în părțile îndosite și a treia zi se vedea. Comunele sunt ruinate, comunicațiunea cu desăvârșire stricată, astfel, că abea poate umbla omul pedestru“.

Trăcerea în România. Oficiul poliției de graniță face atenție publicul, că trecerea în România pe drumuri laterale este periculoasă, fiindcă sunt pretutindenea sentinele, cari opresc în loc pe fiecare trecător și-l duc la oficiul poliției de graniță pentru a se legitima, iar dacă să împotrivesc *il impușcă*, pentru că așa au ordin. Trăcerea în România se poate face deci numai pe drumurile principale și cu pașapoarte în regulă.

Omor ritual. Mare agitație stăpânește de câteva săptămâni în Trencin. În oraș s'a clădit o nouă sinagogă, care are să fie în curând inaugurată. Poporul superstițios crede, că la zidirea aceasta s'a întreprins sângele unei fete creștine, și că evreii ar fi omorât o fată creștină într-o pădure aproape de oraș. Poliția și jandarmeria a cercetat locul, dar fără rezultat.

Dela Bazna. Baile de iod dela Bazna au fost vizitate până acum de 514 oaspeți stabili, între cari 74 români; ceilalți nemți, unguri și evrei.

Reorganizare. Din Constantinopol se anunță, că de nou se vor angaja ofițeri germani cu scopul de a se reorganiza armata otomană. Immediat după încheierea păcii are să intre un număr însemnat de ofițeri instructori germani în armata Turciei. Afară de aceasta, mai mulți locotenenți, căpitani și majori turci au să fie trimiși în Germania, ca să se perfecționeze în studii.

Gimnazii de fete. Ministrul de culte și instrucție publică a hotărât să introducă în proiectul de budget al anului viitor sumele necesare pentru înființarea gimnaziilor de fete în Pojon, Cașovia și Seghedin. Aceste 3 gimnazii vor fi deschise în toamna anului 1915.

Serbări culturale în Bazna. În 2 August n. c. se va ține în Bazna adunarea generală cercuială a despărțământului Diciosănmărtin al „Asociațiunii“, și anume la orele 2 d. a. După adunare va fi petrecere pentru popor, iar la orele 8 sara petrecere pentru inteligență. Atât adunarea generală, cât și petrecerile se vor ține în localitățile hotelului comunal din baile dela Bazna.

Cufundare de pământ în Bihor. Între comunele Chiglaș și Micica din Bihor s'a cufundat pământul pe o vale în lungime de vre-o 400 metri. La suprafață s'au ivit materii nouă de păcură. În hotarul satului Tria s'a cufundat o vie la o adâncime de un metru și jumătate pe o distanță de de câteva sute de metri. La *Almoșd* s'a crepat pământul pe o lungime de 300 metri, ear din crepătură a izbucnit izvor bogat de apă.

Târgul dela Găina. Duminecă s'a ținut vestitul târg de pe muntele Găina. S'au adunat țărâni din părțile Hunedoarei, Aradului, Clujului și Arieșului, câteva mii de oameni, cu numeroase fete de măritat. Feciorii de însurat erau de astădată mai puțini ca de obicei. Cu toate acestea s'au încheiat multe logodne.

Academie de radiu. În legătură cu spitalele civile din Düsseldorf s'a înființat o academie pentru medicina practică. Academia și-a întins acum lucrarea și asupra noului metod de vindecare prin ajutorul radiului, înfrunțând la combaterea boalelor de rac. Mesotiorul, în formă de capsule, este introdus în rana de operat, rămâne acolo câteva ceasuri sau zile și distruge prin radiare germeii boalei. Consiliile comunale din mai multe orașe germane au contribuit sume însemnate pentru procurarea de mesotioriu, în scop de a videa pe cei suferinzi de cancer. Particulari, bine situați, se grăbesc asemenea, oferind mijloace bănești și sprijinind academia în lupta purtată împotriva racolui.

Tribunal care zboară. Un călător aerian din Rusia a pornit proces de despăgubire împotriva unui pilot, pentru motiv că în urma sgomotului produs de motorul aeroplanului a asurzit. Pilotul acuzat a refuzat plătierea desdaunării afirmând, că nu larma aparatului a produs asurzirea, căci în cazul acesta toți cei ce zboară cu aeroplanul ar rămânea surzi; ci nenorocirea acuzatorului este a se atribui numai organului slab al urechilor sale. Tribunalul din Petersburg, mai înainte de a aduce sentință, a voit să se convingă despre starea faptului. Trei judecători s'au urcat în biplan, aparatul a înconjurat de câteva ori aerodromul și s'a ridicat apoi la înălțime de 300 metri. S'a dovedit, că sgomotul mașinelor nu e stricăcios sănătății. Tribunalul, pe temeiul experienței nemijlocite, a respins unanim cererea acuzatorului.

Petrecere în Dridif. Tinerimea română din Dridif va da o producțiune teatrală-declamatorică Sâmbătă în 2 August st. n. (ziua de Sf. Ilie) în școala comunală. Începutul la 8 ore seară.

Petrecere de vară în Reghin. În Reghinul sâsesc se va aranja petrecerea de vară îndatinată, Luni la 11 August n. 1913 (Ziua târgului de vară) în pavilionul promenadei. Venitul curat e destinat pentru scopuri filantropice. Începutul la 8 ore seara.

Petrecere în Hida. Tinerimea română din Valea-Almașului aranjază o petrecere de vară în 3 August st. n. 1913 în Hida, casa proprie a d-lui Kornhäuser. Venitul curat este destinat în favorul nou edificăndei biserici gr.-or. din loc. Începutul la 7 ore seara. Suprasolvirile se primesc cu mulțămită și se vor cvita prin ziare.

Bioscopul Apollo de pe piața Hermann va reprezenta Luni în 28 Iulie n. 1913 următorul program: Absolvarea lui Habakuk, umoristic. Ochii deschisi dramă într'un act, de 500 metri lungime. Să ne păzim de acele cele lungi de pălării, umoristic. Ziar chinematografic, după natură. Trandafir alb și roșu mare dramă americană în 2 acte, de 1000 metri lungime. Întreaga mea avere e o coroană, umoristic.

Apel.

Comuna Chirpăr, comit. Sibiuului, din 1908 începe în tot anul a fost bântuită de furtuni și vremi, grele în urma cărora economia de câmp, singurul mijloc de trai al bieților mei parohieni, a fost nimicită.

Tot așa Vineri în 5/18 l. c. s'a deslăntuit o furtună grozavă împreună cu gheață, nimicind și în anul de față recolta mult așteptată a bieților mei parohieni. Zua următoare, Sâmbătă în 6/19 l. c., s'a repetat furtuna și mai puternic, și, fiind împreună cu rupere de nori, paguba e enormă. În urma acestora, în numele parohienilor mei, apelez la inimile bune ale Românilor de pretutindenea, cu deosebire la băneile române, să binevoiască a le sări în ajutoriu cu obolul milei.

Marinimoșii dăruitori sunt rugați a trimite sumele la adresa: Oficiului par. ort. rom. în Kürpöd (Szeben m.), cari se va cuita cu mulțumită pe cale ziaristică. Ioan Holerga, par. rom.

Cărți și reviste.

Anuarul gimnaziului superior gr. cat. și al școlii pop. elementare gr. cat. din Beiuș, pe anul școlar 1912—13. Publicat de Vasile Ștefanica, director. Cuprinde: Cuvântare funebrelă la înmormântarea profesorului G. M. Marinescu, rostită de Dr. C. Pavel. Grigore M. Alexandrescu, vremea și poezia lui, de Dr. C. Pavel. — Corpul profesoral se alcătuiește din 1 director și 14 profesori ordinari. — În internatul gr. or. român, administrat de consistorul nostru dela Oradea-mare, se pot adăposti 56 de elevi. Taxa anuală e de 390 cor. și 30 cor. pentru spese mărunte. — Numărul școlarilor la gimnaziu cu finea anului este 384, din cari 139 sunt gr. or. români.

Mersul trenurilor în Sibiu.

I. Plecare.

1. La *Oena*: 9:6 ore n. de a., 2 ore și 3:30 d. a.; 9:8 seara. Acest din urmă numai Sâmbăta, Dumineca și în sărbători.
2. Spre *Copșa mică*: 7:27 n. d. a., 1 d. a., 4:33 d. a., 7:20 seara, 11:10 noaptea.
3. Spre *Vințu de jos*: 3:5 noaptea, 7:37 dim., 10:35 n. de a., 4:51 d. a.
4. Spre *Făgăraș*: 4:20 noaptea, 1:42 d. a., 5:42 d. a.
5. Spre *Turnu-roșu*: 4:6 noaptea, 12:56 d. a., 4:42 d. a.
6. Spre *Agnita*: 7:43 n. de a., 4:3 d. a.
7. Spre *Cisnădie*: 5:21 dim., 7:30 dim., 1:29 d. a., 9:13 seara. Dumineca și în sărbători mai pleacă la 3:56 d. a.

II. Sosire.

1. Dela *Oena*: 11:28 n. de a., 3:17 d. a., 8:19 seara. Sâmbăta, Dumineca și în sărbători mai sosește seara la 10:48.
2. Dela *Copșa mică*: 3:59 noaptea, 7:45 dim., 11:49 n. de a., 5:18 d. a., 8:56 seara.
3. Dela *Vințu de jos*: 6:40 dim., 11:39 n. de a., 4:29 d. a., 8:46 seara.
4. Dela *Făgăraș*: 7:16 dim., 12:27 d. a., 8:59 seara.
5. Dela *Turnu-roșu*: 11:50 n. de a., 3:37 d. a., 10:27 seara.
6. Dela *Agnita*: 6:46 dim., 2:36 d. a.
7. Dela *Cisnădie*: 7 dim., 1:18 d. a., 3:18 d. a., 10:44 seara. Dumineca și în sărbători mai sosește la 8:3 seara.

¹ Din care sumă 2 cor. pe lună se contează institutului, pentru susținerea pianelor în stare bună.

Nr. 386/1913.

(179) 1—3

Concurs.

Pentru ocuparea posturilor de învățători dela școalele comunale din comunele mai jos însemnate se scrie concurs cu termen de 30 zile, dela această primă publicare.

1. **Acmaru** cu salariu: 600 cor., cuartir și grădina dela biserică, — restul din subvenția dela stat ce se va cere.

2. **Geomal** cu salariu: 600 cor. cuartir și grădina dela biserică, — restul din subvenția dela stat ce se va cere.

3. **Inuri** cu salariu: 600 cor., cuartir și grădina dela biserică, — restul din subvenția dela stat ce se va cere.

4. **Rimeș-sat** cu salariu: 400 cor., cuartir și grădina dela biserică, — restul din subvenția dela stat, de care a beneficiat învățătorul trecut la pensie.

Cereri de concurs însoțite de documentele recerute să se aștearnă la subsemnatul oficiu, în termenul sus indicat, îndatându-se cei aleși, de a instrui elevii în cântările bisericești și a-i conduce în Dumineci și sărbători la biserică unde va cânta cu ei la liturgie.

Alba-Iulia, 11 Iulie 1913.

Oficiul protopresbiterial rom.-ortodox al Alba Iuliei, în conțelegere cu comitetele parohiale.

Ioan Teculescu
protopresbiter.

Societatea acționară „HEBE”.

P. T.

Direcțiunea societății acționare „Hebe” dela băile de apă minerală alcalino-muriatică din **Sângeorjul românesc** aduce la cunoștință On. Publc, că luând în stăpânire aceste băi cu un renume atât de bun, în vederea unui sprijin și mai mare din partea On. Public românesc a reorganizat aceasta stațiune balneară după confortul modern necesar, reducând totodată simțitor atât prețul scaldelor, cât și al evar-tirelor.

Deasemenea sa îngrijit ca să angajeze un hotelier priceput care stă la dispoziția o-noraților oaspeți cu o bucatărie bună și ieftină.

Prețul scaldelor calde: cl. I. 1 cor. 20 fil., cl. II. 1 cor.

Scalda rece 40 fileri.

Odăi de închiriat în urma mai multor clădiri nouă cari sau făcut sunt din abundență și prețul lor variază între 2—6 cor.

Efectele miraculoase ale acestei ape vindecătoare sunt în genere cunoscute, așa că ne dispensează de ori ce alt reclame.

Rugăm deci On. Public românesc să bi-nevoiască a ne da tot sprijinul.

Direcțiunea societății acționare

(180) 1—2 „Hebe”.

Nr. 439/1913.

(164) 3—3

Concurs.

Pentru ocuparea posturilor învățătores-ti dela școalele noastre confesionale din comu-nele mai jos înșirate, se publică concurs în „Telegraful Român” cu termen de 30 de zile dela prima publicare.

1. **Cerbia**: Salar 1000 cor., din cari 400 dela biserică, 200 din fondul cultural arhi-diecezan și 400 ajutor de stat votat deja. Cvar-tir natural, lemne și grădină, eventual relut 20 cor.

2. **Runcșor—Vica**: Salar 1000 cor., din cari 700 cor. dela biserică și 300 cor. din fondul cultural arhidiecezan. Cvar-tir natural, lemne și grădină, eventual 20 cor.

3. **Târnava**: Salar 1000 cor., din cari 600 dela biserică, iar 400 se vor cere ajutor dela stat. Cvar-tir natural, lemne și grădină, ori 20 cor.

4. **Târnăvița**: Salar 1000 cor., din cari 600 dela biserică, iar 400 se vor cere ajutor dela stat. Cvar-tir natural, lemne și grădină, ori 20 cor.

5. **Fueș—Bagara**: Salar 1000 cor., din cari 100 dela biserică, iar 900 cor. s'a cerut ajutor dela stat. Cvar-tir natural, lemne și grădină, ori 20 cor.

La toate aceste școli în ce privește urcarea salarilor învățătores-ti conform art. de lege XVI din 1913 se va cere întregire dela stat.

Concursule instruite conform normelor în vigoare au a se înainta subsemnatului oficiu protopresbiterial în termenul deschis.

Concurenții sunt deobligați a conduce elevii la biserică în Dumineci și sărbători și a cânta cu ei; asemenea sunt datori a ține școala de repetiție, și au a se prezenta în comuna respectivă, pentru a face cunoștință cu poporul.

Ilia, la 26 Iunie 1913.

Oficiul protopresbiterial în conțelegere cu comitetele parohiale respective.

Z. Mureșianu
protopresbiter.

Nr. 336/1913.

(174) 3—3

Concurs.

Pentru întregirea postului învățătoresc din **Colibi**, protopresbiteratul Sebeșului se es-crise concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele sunt cele asigurate prin art. de lege XVI din 1913. Din salariu 200 cor. se plătesc dela comuna bisericească, iar restul întregire dela stat.

Cereri de concurs să se înainteze în termenul prefript subsemnatului oficiu proto-presbiterial.

Szászsebes, la 5/18 Iulie 1913.

Oficiul protopresbiterial gr. or.

Sergiu Medcanu
protopresbiter.

Nr. 445/1913.

(171) 3—3

Concurs.

Pentru întregirea parohiei de cl. III **Peștera**, se scrie concurs noua cu termen de 30 zile dela prima publicare.

Emolumentele sunt cele cuprinse în coala B. pentru întregirea venitelor preoțești. Pen-tenții au să-și înainteze cererile în termenul deschis instruite conform normelor în vigoare, subsemnatului oficiu și să se prezinte în com-ună după prealabila încunoștințare în sensul regulamentului pentru a cânta și cuvânta, e-ventual a și celebra.

Brad, la 26 Iunie 1913.

Oficiul protopresbiterial gr.-or. al Za-randului în conțelegere cu comitetul parohial.

Vasile Damian
protopresb.

Nr. 280/1913.

(159) 3—3

Concurs.

Pentru ocuparea posturilor de învățători la școalele noastre din comunele mai jos în semnate din tractul Dobra, se scrie concurs cu termen de 30 zile, dela prima publicare în „Telegraful Român”.

1. **Radulești**, cu salariu de 600 cor. dela comuna bisericească, și restul prescriș de lege, — precum și eventualele cvinevenale, — întregire dela stat, pe baza documentelor învățătorului ales; întregire pusă în vedere prin rescriptul ministerial Nr. 136061/1912; cvar-tir corespun-zător în edificiul școalei, — și lemne de foc (12 m. cub.), din cari se va încălzi și sala de învățământ.

2. **Tisa**, cu salariu de 600 cor. dela co-muna bisericească, iar restul prescriș de lege — ca întregire dela stat, ce se va cere pe baza documentelor învățătorului ales; cvar-tir corespunzător în edificiul școalei și 5 stânjini lemne de foc, 1/2 pentru învățător, iar 1/2 pentru încălzitul saiei de învățământ.

Învățătorul ales este îndatorat a instrui și elevii de repetiție, apoi a instrui toți elevii în cântările bisericești și a-i conduce la biserică.

Cereri de concurs se vor așterne sub-semnatului oficiu în termenul deschis.

Concurenții să se prezenteze în comune spre a face cunoștință cu poporul.

Dobra, la 25 Iunie 1913.

Oficiul protopresbiterial gr.-or. rom. al tractului Dobra, în conțelegere cu comitetele parohiale.

Iosif Morariu
protopop.

Nr. 77/1913.

(155) 3—3

Concurs.

Pentru întregirea postului al doilea de învățător din comuna **Castau** (Kasztó), proto-presbiteratul Orăștiei, se scrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. Salar fundamental 1000 cor. solvibil: 100 din lada bisericești 900 cor. ajutor dela stat votați sub Nr. 21037 Minist. de datto 7 Martie a. c.

2. Cvar-tir în edificiul școalei.

3. 6 stânjini de lemne, din cari are a se încălzi și sala de învățământ.

Lângă alte datorințe impuse prin lege, și regulamentele în vigoare alesul învățător la acest post i-se impune, ca datorință strictă a conduce elevii în Dumineci și sărbători la biserică și a cânta cu ei răspunsurile liturgice și în decursul feriiilor mari, și a forma un cor bisericesc cu tinerimea adultă.

Petițiile concursuale înzestrate cu do-cumentele recerute să se aștearnă oficiului protopresbiterial din Orăștie în termenul deschis.

Până înainte de alegere cu 8 zile concurenții au a se prezenta în comună spre a cânta și a face cunoștință cu poporul.

Din ședința comitetului parohial gr.-ort. ținută la 17 Iunie 1913.

Nicolau Andreiu
paroh-președinte.

Vasile Sintiu
notar.

Nr. 348/1913. În conțelegere cu mine:

Orăștie, 22 Iunie 1913.

Vasile Domșa
protopresbiter.

Concurs.

La postul de paroh în parohia de clasa a II-a din **Crăciunești**, prin aceasta se es-crise concurs cu termen de 30 zile dela prima pu-blicare în „Telegraful Român”.

Venitele împreunate cu acest post sunt cele fasionate în coala B. pentru dotația dela stat și stolele staverite conform conspectului cari toate se pot vedea la Preaonoratul Oficiu protopresbiterial.

Cei-ce doresc a ocupa acest post sunt poftiți a-și înainta rugarea conform regula-mentelor în vigoare Prea On. Oficiu proto-presbiterial în termenul sus indicat și a se pre-zenta în biserică pentru a cânta, respective a celebra și a cuvânta.

Din ședința comitetului parohial ținută la 11 Noemvrie 1912.

Nicolae Marcu
notar.

George Drăgan
președinte.

Nr. 756/912.

Vidi:

Brad, la 7 Decemvrie 1912.

Vasile Damian
protopresb.

(170) 3—3

Nr. 520/1913 protopresb.

(158) 3—3

Concurs.

Pentru întregirea parohiei vacante **An-drașfalău** (Székely-Andráfalva), în sensul or-dinului Consistorial ddto 2 Aprilie a. c. Nr. 3431 bis. se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post de paroh sunt cele fasionate în coala B. pen-tru congrua.

Cereri concursuale instruite conform prescrișelor în vigoare, să se înainteze sub-semnatului oficiu protopresbiterial în termenul deschis, iar relectanții, — cu știrea subscri-sului, — să se prezinte în vre-o Dumineci sau sărbătoare în biserică din loc spre a-și arăta aptitudinea în cântare, tipic, cuvântare sau celebrare, și a face cunoștință cu poporul.

Sighișoara, 24 Iunie 1913.

Oficiul protopresbiterial gr.-or. al trac-tului Sighișoara, în conțelegere cu comitetul parohial concernent.

Dimitrie Moldovan
protopresb.

Nr. 612/1913.

(173) 3—3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de învățător-cantor din comuna bisericească **Boroșneul mic**, gara Nagyborosnyó, în protopopiatul Trei-scaune, se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. Dela popor câte 160—2.— coroane.

2. Dela Veneratul Consistor 150 coroane anual.

3. Restul dela stat.

4. Cuartir în natură și 20 cor. pentru grădină.

Concurenții vor avea a se prezenta în vre o Dumineci sau sărbătoare în biserică spre a-și arăta cunoștințele din cântări și tipic.

Alesul va fi îndatorat a forma cu tine-rimea cor și a cânta în biserică.

Concursule sunt a se înainta Oficiului protopresbiterial gr.-or. al Treiscaunelor în Bereczk, comitatul Háromszék.

Brețcu, 4 Iulie 1913.

Oficiul protopresbiterial gr.-or. al trac-tului Treiscaune, în conțelegere cu comitetul parohial.

Constantin Demianu
protopresbiter.

Nr. 389/1913 prot.

(169) 3—3

Concurs.

Pentru întregirea parohiei de clasa a II-a **Bandul-de-Câmpie**, devenită vacantă prin trecerea din viață a parohului Zaharie Oprea, se publică concurs repetit cu termen de 40 zile dela prima publicare în „Tel. Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt cele fasionate în coala B. pentru între-girea dela stat și specificate în protocolul co-mitetului parohial luat la 5/18 Maiu a. c.

Se notifică, cumcă Bandul-de-Câmpie este comună mare, are oficiu pretorial și medic în loc, cale ferată, târg de săptămână în fiecare Sâmbătă, școala de stat cu 6 puteri didactice.

Cereri de concurs se vor înainta sub-semnatului oficiu protopresbiterial în termenul deschis, iar concurenții după prealabila încu-noștințare a protopresbiterului se vor prezenta în vre-o Dumineci sau sărbătoare la biserică pentru a cânta și predica, respective a celebra.

Murăș-Oșorheiu, la 17/30 Iunie 1913.

Oficiul protopresbiterial gr.-or. în conțe-legere cu comitetul parohial.

Stefan Russu
protopop.

Concurs.

Pentru întregirea definitivă a catedrei a doua de învățător la școala noastră confe-sională din comuna **Purcăreni**, tractul proto-presbiteratului Brașov, se publică concurs cu termen de 30 de zile dela cea dintâi pu-blicare în „Telegraful Român”.

Învățătorul ales va avea, să facă și servicii de cântăreț Dumineci și sărbătoare la utrenie și liturgie, iar în zilele de lucru cu săptămâna, va avea de dădă instrucție Du-mineci și sărbătoarea tinerimii școlare de repetiție pe rând cu învățătorul din clasa I.

Venite sunt:

900 cor. anual care se vor plăti în rate lunare anticipative dela biserică; 100 cor. pe an venite de cântăreț incasate după serviciile făcute și stabilite de comitetul pa-rohial în procesul verbal din 17 Iunie 1901; cvar-tir în natură.

Suma ce s'ar pretinde pentru îmbu-nătățirea salarului învățătoresc, ce se va cere dela stat, în cazul contrar o va da biserică.

Doritorii au să-și înainteze rugărilor lor conform normelor în vigoare oficiului proto-presbiterial și să se prezinte în vre-o Du-mineci sau sărbătoare în biserică ca să-și arate destoinicia în cântări.

Brașov, în 22 Iunie 1913.

Dr. V. Saftu
protopop.

(156) 3—3

Nr. 554/1913.

(178) 2—3

Concurs.

Pentru întregirea posturilor de învăță-tori în comunele mai jos însemnate din trac-tul protopresbiterial al Branului, se scrie concu-rs cu termen de 30 zile dela prima publi-care în „Telegraful Român”.

1. **Peștera**, cu salariu de 467 cor. dela comuna bisericească, 133-80 cor. din rescum-părarea didactului, iar restul prescriș de lege se va cere dela stat, pe baza documentelor învățătorului ales, — cuartir și grădină în natură.

Învățătorul ales este îndatorat să in-strueze și elevii școalei de repetiție, să țină strană în biserică în Dumineci și sărbători, să formeze cor cu elevii, eventual cu adulții fără altă remunerație.

2. **Vulcan**, cu salariu de 1200 cor. și a-nume dela comuna bisericească 100 cor., dela stat 1100 cor., — întregirea dela stat este asigurată prin rescriptul ministerial Nr. 93996 din 27 Iunie a. c.

Învățătorul ales este îndatorat să in-strueze și elevii școalei de repetiție, să țină strană în biserică în Dumineci și sărbători și să formeze cor cu elevii, eventual cu adulții fără altă remunerație.

3. **Vlădeni**, cu salariu de 1200 coroane, și anume: 100 cor. dela comuna bisericească și 1100 cor. dela stat. Întregirea dela stat este asigurată prin rescriptul ministerial Nr. 21727 din 19 Iunie a. c., cuartir în natură și 20 cor. relut de grădină.

Învățătorul ales este îndatorat să țină strană în biserică în Dumineci și sărbători, să formeze cor cu elevii, eventual cu adulții și să instrueze și elevii școalei de repetiție fără altă remunerație.

Concurenții cu calificațiune superioară vor fi preferiți.

Cereri de concurs să se înainteze sub-semnatului oficiu protopresbiterial în termenul deschis, iar concurenții cu prealabila încu-noștințare a subscrișului să se prezinte în vre-o Dumineci sau sărbătoare în biserică parohială pentru a cânta și a se face cunoscuți poporului.

Zernești, în 9 Iulie 1913.

Oficiul protopresbiterial gr.-or. român al tractului Bran în conțelegere cu comitetele parohiale.

Ioan Hamsca
protopresbiter.

Aviz.

☛ Să sprijinim arta română. ☛

Aduc la cunoștință on. public, că după un serios studiu ce am făcut bisericilor mari, cu ajutorul Prea Ven. Consistor din Sibiu, m'am stabilit în comuna mea Agărbiciu, tr. Mediaș, unde primesc în lucrare orice pictură în ulei fin, ca: Iconostase, orice icoane și mărimi, cruci, prapori, hramuri pentru școli, praznicare, ori ce renorii — tot felul de aurituri până la cel mai fin aur veritabil, cu prețurile cele mai favorabile. În timpul de toamnă și iarnă ori ce icoane portative (mo-bile) care le pot executa acasă, le lucrez cu preț foarte moderat.

Pentru lucrurile mele posed numeroase atestate de mulțumire.

Cu deosebită stimă

Nicolae Baciu,
pictor bisericesc.

(Agărbiciu—Sz. Egerbegy.)

(46) 84—